

REHABILITACIJA DEMENTNIH BOLESNIKA OBOLJELIH OD COVID-19

Bojana Šoštarić, Marijana Hodak Ivanišević

Klinika za psihijatriju Vrapče, Zagreb, Hrvatska

bojanas465@gmail.com

Danas imamo potvrđeno više od 95 milijuna slučajeva zaraze COVID-19 u 193 zemlje, a najveći broj bilježimo u US. Jedno od najtajanstvenijih i zastrašujućih posljedica COVID-19 je utjecaj na mozak. Preko 80% hospitaliziranih bolesnika s COVID-19 ima neurološke simptome, gubitak pamćenja i probleme sa koncentracijom koji mogu trajati mjesecima. Oporavak započinje u samoj bolnici te se nastavlja u kućnoj njezi u većini slučajeva. U samom procesu sudjeluje tim stručnjaka koji dementnoj osobi oboljeloj od COVID-19 pomažu što prije povratiti tijelo u prvobitno stanje te spriječiti mogući nastanak komplikacija. Kod dementnih osoba koje su preboljele COVID-19 te su upućene na daljnju skrb i oporavak odnosno rehabilitaciju moramo posvetiti pažnju ka disanju i fizičkoj aktivnosti, prehrani, svakodnevnim aktivnostima, kogniciji te mentalnom zdravlju. Ovdje veliku i važnu ulogu ima fizioterapeut koji bolesnika može podučiti pravilnim tehnikama disanja te kako se nositi sa problemom osjećaja nestašice

zraka. Također su bitne i vježbe u sjedećem položaju kako bi povratio izgubljenu snagu. Prehrana mora biti zdrava i kvalitetna, nutritivno bogata i izbalansirana. Ovdje važnu ulogu ima dijetetičar koji oboljeloj osobi prepisuje prehranu bogatu proteinima (jaja, riba), orašasti plodovi, grah te mnogo povrća i voća. Miris i okus možda se neće oporaviti još neko vrijeme, a problemi sa gutanjem se mogu pojaviti kod bolesnika koji su bili na mehaničkoj ventilaciji. Pravilna i redovita higijena usne šupljine te obroci u malim i češćim obrocima mogu biti od pomoći. Osoba sa demencijom će izgubiti dio neovisnosti i samostalnosti i ovdje joj veliku ulogu ima radnu terapeut koji će sa oboljelom osobom svakodnevno izrađivati plan dnevnih ciljeva i odmora. Postojeći simptomi demencije mogu biti u pogoršanju zbog niske razine kisika u organizmu, mehaničke ventilacije i delirija. Održavanje tjelesne, mentalne i socijalne aktivnosti također može usporiti daljnji pad u kognitivnom funkcioniranju. U cijelom procesu bitno je podržati osobu da verbalizira svoje osjećaje i iskustvo.